Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Eduskunnan talousvaliokunta
talousvaliokunta@eduskunta.fi

Lausunto
17.10.2022

Viite: KAA 2/2021 vp

Asia: Lakialoite (kansalaisaloite) turpeen energiakäytön lopettamiseksi
Julkinen asiantuntijakuuleminen 19.10.2022

Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että turpeen energiakäytön lopettamisesta ei tulisi säätää lailla.

Energiaturpeen merkitys toimitus- ja huoltovarmuuspolttoaineena on korostunut viime aikoina, sillä sitä korvaavan energiapuun saatavuus on heikentynyt muun muassa venäläisen tuontipuun käytön loputtua. Moni energiayhtiö on jo ilmoittanut pakon edessä käyttävänsä energiaturvetta aiempaa enemmän tulevana talvena. Alustavien tietojen perusteella vaikuttaa siltä, että energiaturvetta on kysytty kuluvana vuonna enemmän kuin sitä pystyttiin sateisen kesän vuoksi nostamaan.

On mahdollista, että biomassan aiempaa huono saatavuus pitkittyy ja energiaturpeella on tärkeä asema joidenkin yhtiöiden kaukolämmön tuotannossa edelleen jopa vuonna 2025, sillä polttoaineiden saatavuus vaihtelee paikallisesti. Koska uusien polttoon perustumattomien tuotantoteknologioiden kaupallistuminen on hidasta, energiaturpeen täyskielto voisi pahimmillaan lisätä muiden fossiilisten polttoaineiden, kuten polttoöljyjen, käyttöä.

Ennen energiaturpeeksi käytettävien turvesuon syvempien kerrosten hyödyntämistä saadaan pintakerroksista nostettua kasvu- ja kuiviketurvetta, joilla on edelleen merkittävä asema suomalaisessa ruoantuotannossa esimerkiksi kasvihuoneiden kasvualustana ja kanaloiden eläinkuivikemateriaalina. Ilman energiaturpeen nostamista kasvu- ja kuiviketurpeen nostokustannus nousee merkittävästi. Korvaavien vaihtoehtojen kehitystyö on toistaiseksi niin alussa, ettei niille ole vielä syntynyt kunnollisia markkinoita.

Jo nykyisin voimassa olevat toimet varmistavat sen, että energiayhtiöt eivät käytä energiaturvetta enempää kuin on pakko muiden polttoaineiden saatavuuden näkökulmasta. Nämä toimet ovat EU:n päästökauppa, mikä on tehnyt viime vuosina energiaturpeen käyttämisestä selvästi aiempaa kalliimpaa ja vähentänyt sen käyttöä, sekä kansallinen nk. lattiahintamekanismi, joka nostaisi energiaturpeen verotasoa huomattavasti, mikäli päästöoikeuden hinta laskisi matalaksi. Tämänhetkisten arvioiden mukaan energiaturpeen käyttö voisi loppua markkinaehtoisesti lähes kokonaan 2030-luvulla.

Petri Hirvonen
erityisasiantuntija